

ÚČTOVNÍCTVO

Vývoj účtovníctva

- **Prvotnopospolná spoločnosť** – účtovníctvo splýva s ostatnými zložkami evidencie, je veľmi jednoduché (zárezy do stromov, kostí, kameňov),
- **Starovek** – obrazcové písmo, **papyrus**, neskoršie uzly, **vruby a vrubovky** (Aztékovia, Mayovia, Číňania, Egypt'ania – chrámové účtovníctvo, neskoršie štátne účtovníctvo).
Anglicko používa vrubovky do konca 18. storočia v daňovej správe. Zrušenie vrubov ako kvitačného prostriedku v Anglicku – rok 1861.
- **Obdobie feudalizmu** – dlho nijaký pokrok v účtovníctve. Najstaršie pamiatky pochádzajú z 12. storočia.

Rok 1494 Benátky

Luca Pacioli: „Summa de Arithmetica, Geometria, Proportione Proportionalita“.

Účtovné knihy:

1. Memoriál pre zápis na nečisto
2. Denník (žurnál) pre zápisy v časovom rade
3. Hlavná kniha pre zápisy podľa vecného usporiadania

„Kde nie je poriadok, tam vzniká zmätok“

V ďalšom období dochádza k rozvoju podvojnjej sústavy účtovníctva v západnej Európe – štátne (kamerálne) účtovníctvo, účtovníctvo bánk, obchodné účtovníctvo.

Vývoj účtovníctva v ČSR

Podvojný účtovníctvo sa ujíma pomerne neskoro.

Účtovníctvo feudálnych veľkostatkov, cirkví a štátnej správy – **jednoduché správne účtovníctvo**.

Jednoduchá sústava účtovníctva sa nahrádza **podvojnou sústavou** v druhej polovici 18.storočia.

Ku koncu 18.storočia a na začiatku 19.storočia – **prvé časopisy a knihy o účtovníctve**:

České listy hospodárske, Vestník obchodníckej omladiny československej, Účtovné listy, Podnikové počtovníctvo, Daňová a bilančná revue, Podnikový priekopník a iné.

Začiatok 19.storočia – prof. Pazourek – zakladateľ podvojného účtovníctva u nás - „**Dvojrádová teória účtov**“

Povojný vývoj účtovníctva v ČSR

I.	1946-1952	Obdobie jednotnej organizácie podnikového počtovníctva (zákon č. 116/1946 Zb.)
II.	1953-1965	Obdobie organizácie národohospodárskej evidencie (zákon č. 108/1951 Zb.)
III.	1966-1971	Obdobie sústavy ekonomických informácií (zákon č. 23/1965 Zb.)
IV.	1971-1991	Obdobie jednotnej sústavy sociálno-ekonomických informácií (zákon č. 21/1971 Zb.)

Do roku 1946 sa u nás účtovalo na základe Obchodného zákona z roku 1875.

Právna úprava účtovníctva v súčasnosti

A. Národná úprava účtovníctva

1. Zákony
2. Opatrenia MF SR
  - a) účtová osnova a postupy účtovania
  - b) opatrenia upravujúce účtovnú závierku
3. Metodické pokyny

B. Nadnárodná úprava účtovníctva

1. V rámci krajín EU

- a) IV. smernica Rady EU o účtovnej závierke spoločnosti niektorých právnych foriem
- b) VII. smernica Rady EU o konsolidovanej účtovnej závierke
- c) VIII. smernica Rady EU o požiadavkách kladených na osoby oprávnené vykonávať povinné overovanie podkladov účtovníctva

2. V Európe ako celku

- a) medzinárodné účtovné štandardy (IAS)

3. V celosvetovom meradle

- a) Americké všeobecne uznávané účtovné zásady (US GAAP)

Národná úprava účtovníctva

Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve (od 1.1.1992-31.12.2002)

Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve (od. 1.1.2003)

Zákon o účtovníctve upravuje:

- a) spôsob vedenia účtovníctva – bežné účtovníctvo
- b) účtovnú závierku

Bežné účtovníctvo

Rozsah, spôsob, preukázateľnosť bežného účtovníctva

Účtovná závierka

Rozsah, obsah, preukázateľnosť účtovnej závierky

Zákon NR SR č.431/2002 Z.z. o účtovníctve z 18.júna 2002

(s platnosťou od 1. januára 2003)

Prvá časť	Základné a všeobecné ustanovenia
Druhá časť	Účtovné systavy, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy
Tretia časť	Účtovná závierka
Štvrtá časť	Spôsoby oceňovania
Piata časť	Inventarizácia
Šiesta časť	Účtovná dokumentácia
Siedma časť	Záverečné ustanovenia

Základné pojmy

Účtovníctvo najucelenejší informačný systém, ktorý presne a spoľahlivo zachytáva a poskytuje ekonomické informácie o účtovnej jednotke

Účtovná jednotka každý subjekt, ktorý má povinnosť viesť účtovníctvo v zmysle zákona o účtovníctve

- právnické osoby, ktoré majú sídlo na území SR
- zahraničné osoby, ak na území SR podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť
- fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť a preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na daňové účely

Účtovná sústava sústava účtovníctva rozlíšená spôsobom jeho vedenia

- podvojnú účtovníctvo
- jednoduché účtovníctvo

Predmet účtovníctva majetok, záväzky, rozdiel majetku a záväzkov, výnosy, náklady, príjmy, výdavky a výsledok hospodárenia účtovnej jednotky

Účtovný prípad účtovným prípadom sú skutočnosti, ktoré sa stávajú predmetom účtovníctva (vedené v účtovných knihách)

Účtovné obdobie časový úsek, v ktorom účtovná jednotka účtuje a vykazuje skutočnosti, ktoré s ním časovo a vecne súvisia. Za toto obdobie sa vykazuje hospodárky výsledok,

- kalendárny rok (1.1. – 31.12.)
- hospodársky rok – 12 po sebe nepretržite idúcich kalendárnych mesiacov, ktoré nie sú zhodné s kalendárnym rokom

Účtovný záznam údaj, ktorý je nositeľom informácie týkajúcej sa predmetu účtovníctva alebo spôsobu jeho vedenia. Účtovný záznam zabezpečuje preukázateľnosť účtovníctva a účtovnej závierky.

Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú.